

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Autor: JUDr. Vojtěch Lovětínský, LL.M.

Název práce: Pojem a vývoj objektivní odpovědnosti v českém deliktním právu a její inspirační zdroje

Rozsah práce: 170 stran vlastního textu a včetně seznamu literatury a cizojazyčného abstraktu 184 stran

Datum odevzdání práce: 30.1. 2021

Studijní program: Teoretické právní vědy (občanské právo)

Vysoká škola: Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Oponent: Doc. JUDr. Tomáš Doležal, PhD., LL.M.

Pracoviště: Ústav státu a práva AV ČR, v.v.i.

I.

K charakteru disertační práce obecně

Autor si zvolil velmi zajímavé téma, které doprovází civilistiku již velmi dlouho. Problematika objektivní odpovědnosti je zajímavá z mnoha pohledů – předně se jedná o odklon od historicky zakořeněného chápání odpovědnosti založeného na zavinění. V průběhu 19. století běžně uznávaný princip, že „zpravidla jen zaviněná škoda nahraditi se má“¹ již není tak úplně pravdivý. Obecně se dá říci, že autor téma uchopil velmi dobře a vznikla velmi zajímavá a kvalitní práce. Na druhou stranu musím konstatovat, že jsem vzhledem k názvu práce očekával hlubší vhled do vývoje objektivní odpovědnosti, ale tady mé očekávání zůstalo nenaplněno.

Podle pravidel doktorského studia na UK je „cílem doktorského studijního programu „Teoretické právní vědy – Občanské právo“ vědecká tvůrčí činnost a vzdělávání odborníků a akademických pracovníků s vědeckým přístupem k řešení teoretických a praktických problémů z oblasti občanského práva“. Obdobně zákon o vysokých školách v § 47 odst. 1 obecně konstatuje, že „doktorský studijní program je zaměřen na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo na samostatnou teoretickou a tvůrčí činnost v oblasti umění“. Předpokládá se tak, že disertační práce, coby výsledek (autorského)

¹ Randa, O závazcích k náhradě škody, str. 8

doktorského studia, bude ukazovat a prokazovat, že její autor má určitý stupeň znalostí (vyšší než je potřebný u diplomové práce), orientuje se v literatuře k danému tématu, má povědomost o významných o zahraničních trendech a navíc prokáže kritické a tvůrčí myšlení, byť samozřejmě různé úrovně podle osobního nastavení každého jednotlivce. Současně je nutno mít za to, že disertační práce má prezentovat rozsah znalostí autora, kritické zhodnocení předkládané materie a zcela jistě by neměla být pouhým stručným shrnutím obecně známých faktů. Všechny shora uvedené předpoklady byly u oponované disertační práce naplněny a výsledek je velmi kvalitním pojednáním. Všechny formální požadavky kladené na tento typ děl byly naplněny.

Předložená disertační práce, podle mého názoru, naplňuje základní metodologické požadavky, které lze na obdobné práce klást. Jedinou, byť formální, výtkou je, že předložená práce se věnuje jak v rámci teoretického pojednání, tak v rámci analýzy skutkových podstat objektivní odpovědnosti, pouze úzkému výseku vývoje objektivní odpovědnosti a nejde až ke kořenům objektivní odpovědnosti, jak, z mého pohledu, napovídá název práce. Tato skutečnost se ale nijak negativně nepromítá do celkového vyznění práce.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

Problematika vymezení skutkových podstat objektivní odpovědnosti a úvahy nad rozšířením, či zúžením těchto skutkových podstat, je téma je velmi aktuální a v České republice po přijetí OZ je nutno tomto tématu vést odbornou diskuzi, neboť doposud řádně vedena nebyla a často přežívají v praxi stereotypy nastavené předchozí právní úpravou a rozhodováním soudů.

Předložené disertační práci nelze vytýkat, že by opominula nějaké zásadní téma v oblasti objektivní odpovědnosti v OZ. Velkým kladem této práce je rovněž práce se zahraniční literaturou a komparativní pohled na danou tematiku.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Z pohledu metodologického standardu mám za to, že práce využívá řádně vědecké postupy tak, jak je to žádoucí a běžné při sepisu disertační práce. V rámci disertační práce se předpokládá, že autor provede komparaci se zahraničními právními řády, což se v této práci podařilo a provedená komparace poskytuje ucelený pohled na danou problematiku Rakousku a Německu – včetně zdařilé komparace s PETL a DCFR. Možná je trochu škoda, že autor nezmínil v obecné části také literaturu z USA a Velké Británie, protože některé práce věnované problematice objektivní odpovědnosti si zasluhují pozornost. Jinak považuji za velmi vhodné, že autor nejen podrobuje analýze stávající právní úpravu objektivní odpovědnosti v ČR, ale nabízí její kritické zhodnocení a rovněž navrhuje svá vhodnější legislativní řešení.

IV.

Připomínky k textu

V zásadě lze konstatovat, že k textu nemám závažnější připomínky a text považuji za velmi zdařilý. Drobnou námitkou je, že autor v některých případech pracuje s velmi omezeným množstvím zdrojů (Koziol, Wagner, Melzer) a text vyvolává zdání, že jde vlastně o přehlídku myšlenek těchto autorů. Text by si jistě zaslouhoval uvedení i jiných zahraničních autorů (kterých je zejména v německé literatuře celá řada), kteří by možná autora navedli i na jiné úvahy o problematice objektivní odpovědnosti. Jak jsem uváděl shora, je škoda, že autor v obecné části nepracuje i se starší literaturou; obdobně některé zvláštní skutkové podstaty objektivní odpovědnosti by si zaslouhovaly alespoň drobné historické entrée – např. u odpovědnosti za pád nebo vyhození věci by se to vysloveně nabízelo. Za velmi zdařilou část považuji tu, kde se autor věnuje problematice odpovědnosti a nových technologií, zejména autonomních vozidel.

V.

Jazyková a grafická úroveň

Ke grafické a jazykové úrovni práce nemám zásadních připomínek.

VI.

Otázky k obhajobě

Navrhuji, aby se autor v rámci ústní obhajoby vyjádřil k těmto námětům:

1. Ačkoliv ve své práci obhajujete legitimitu objektivní odpovědnosti zejména s ohledem na nebezpečnost činnosti, existují i další důvody, které by Vás vedly k úvahám o její přípustnosti, resp. vhodnosti?

2. Ustanovení § 58 odst. 1 zákona o léčivech stanoví: *„Vznikne-li subjektu klinického hodnocení v důsledku provádění klinického hodnocení majetková nebo nemajetková újma, a to zejména na životě nebo na zdraví, je zadavatel povinen ji nahradit v souladu s jinými právními předpisy....“*. Jak se na toto ustanovení díváte v kontextu své práce?

VII.

Závěr

Mám za to, že autor svou disertační prací doložil svoji odbornou erudici a splnění účelu doktorského studia, jak byl nastíněn výše. Proto uzavírám, že předloženou disertační práci **doporučuji** k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

Ve Veltrusech dne 20. 3. 2021

Doc. JUDr. Tomáš Doležal, PhD., LL.M.